

Merja Laitinen

Alli Paasikiven säätiö myönsi (25 000 euroa) kaksivuotiselle ”Näkymättömät lapset – lasten ja nuorten selviytymisen tukeminen vainon varjostamassa arjessa” tutkimus- ja kehittämishankkeelle. Rahoitus maksettiin 19.5.2012. Kiitämme rahoituksesta, sillä se on mahdollistanut toiminnan ja aineiston keruun, mikä ei muutoin olisi ollut mahdollista.

Hanke alkoi kesäkuussa 2012 projektisuunnitelman sopeuttamisella myönnettyyn apurahaan. Kehittämistyötä ja siihen pohjautuvaa tutkimusaineistonkeruuta on toteutettu suunnitelman mukaisesti kahdessa Ensi- ja turvakotien liiton paikallisyhdistyksessä. Lapin yliopisto on vastannut tutkimuksen toteuttamisesta.

Hankkeessa ovat olleet mukana kuusi Ensi- ja turvakotien liiton paikallisyhdistysten työntekijää ja Lapin yliopistosta Johanna Hurtig, Anna Nikupeteri ja Merja Laitinen. Toiminta aloitettiin sopivien lasten ja perheiden etsimisellä. Tämä vei aikaa syksyyn, koska vaino väkivallan muotona edellyttää osallisten (naiset, lapset) huolellista suojaamista. Aineistonkeruu aloitettiin naisten haastatteluilla. Äitien näkökulma avaa perheen ja lasten elämisen todellisuutta ja vainoa eron jälkeisen lähisuhdeväkivallan erityisenä muotona. Se kiinnittyy myös hankesuunnitelmassa mainittuun sosiaalisten verkostojen vahvistamisen tavoitteeseen. Tämän aineiston (17 naista) ja turvakotityöntekijöiden tuottaman aineiston pohjalta on kirjoitettu ensimmäinen artikkeli "Naisiin kohdistuva vaino eron jälkeisenä väkivaltana". Kyse on ilmiötä käsitteellistävästä ja kontekstoivasta artikkelista, joka toimii pohjana tuleville teksteille. Artikkelia on julkaistu Naistutkimus -lehdessä heinäkuussa 2013.

Toimintaa on suunniteltu kokemusasiantuntijuuden ideologiaan nojautuen yhdessä asiakasperheiden kanssa. Syksyllä 2012 aloitettiin lasten ryhmät, joihin osallistui yhteensä 10 lasta iältään 2-14 vuotta. Toiminta lasten kanssa on jatkunut koko kevään 2013. Kesäkuussa 2013 toimintaa on jatkettu nuorten haastatteluilla ja lapsiryhmien kokoontumisilla. Ryhmät saatetaan päätökseen syksyn 2013 aikana, jotta tulokset ehditään raportoida. Lasten toiminnallisissa ryhmissä on hyödynnetty erilaisia menetelmiä nukketeatterista piirtämisestä, joilla on etsitty lapsille sopivia tiedon tuottamisen muotoja ja mahdollisuuksia. Alustavan analyysin tuottamia havaintoja aineistosta (siihen mennessä kerätystä) esitettiin Mikkelissä Varjo-seminaarissa 19.3.2012.

Tähän mennessä on kohdennettu tiedonkeruuseen ja sen alustavaan jäsentämiseen. Tuotettu aineisto avaa lasten kokemuksia ja asemaa vainon varjostamassa perheessä sekä lasten vainolle antamia merkityksiä. Siitä ilmenee myös lasten voimavaroja sekä lapsen selviytymistä tukevia tekijöitä. Näistä puolestaan on johdettavissa erilaisia kehittämisehdotuksia palvelujärjestelmälle.

Alli Paasikiven säätiön myöntämää rahoitusta on käytetty edellä mainittuihin toimintoihin kahdessa Ensi- ja turvakotien liiton paikallisyhdistyksessä. Lisäksi apurahasta on maksettu aineistojen litterointikustannukset Tutkimustie Oy:lle.